

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 92/2005**z dne 19. januarja 2005****o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1774/2002 glede načinov odstranjevanja oziroma uporabe živalskih stranskih proizvodov in spremembi Priloge VI glede predelave v bioplin in predelave topljenih maščob****(Besedilo velja za EGP)**

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

proizvodov. Primerno je določiti tudi pogoje za uporabo teh postopkov.

ob upoštevanju pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1774/2002 z dne 3. oktobra 2002 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi⁽¹⁾, in zlasti člena 4(2)(e), člena 5(2)(g), člena 6(2)(i) in člena 32(1) Uredbe,

(6) Komisija je od nekaterih predlagateljev postopkov zahtevala še dodatne podatke o varnosti njihovih postopkov predelave in odstranjevanja snovi kategorije 1. Te podatke je treba pravočasno predložiti v ocenitev Evropski agenciji za varno hrano.

ob upoštevanju naslednjega:

(7) Dokler le-ta postopkov ne oceni, je primerno, da se ob upoštevanju mnenj SSC, da je loj glede TSE varen, zlasti če je kuhan pod tlakom in so mu s filtriranjem odstranjene netopne nečistoče, odobri enega od postopkov predelave živalskih maščob v biodizel pod strogimi pogoji tudi za predelavo in odstranjevanje večine snovi kategorije 1, z izjemo najbolj tveganih. V tem primeru mora biti jasno, da je lahko v predelavo in odstranjevanje vključeno tudi pridobivanje bioenergije.

(1) Uredba (ES) št. 1774/2002 določa pravila o načinih odstranjevanja in uporabe živalskih stranskih proizvodov. Določa tudi možnosti dodatnih načinov odstranjevanja in uporabe živalskih stranskih proizvodov, katerih uporaba bo odobrena po posvetu z ustreznim znanstvenim odborom.

(8) Odobritev in izvajanje takšnih alternativnih načinov ne sme posegati v ostalo zakonodajo EU, še posebej ne v okoljsko zakonodajo, zato je treba izvajati pogoje obratovanja, ki jih določa ta uredba, kjer je to primerno, v skladu s členom 6(4) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/76/ES z dne 4. decembra 2000 o sežiganju odpadkov⁽²⁾.

(2) Znanstveni usmerjevalni odbor (SSC) je 10. in 11. aprila 2003 izdal mnenje o šestih alternativnih metodah predelave za varno obdelavo in odstranjevanje živalskih stranskih proizvodov. V skladu s tem mnenjem se šteje za varne pod določenimi pogoji pet postopkov odstranjevanja in/ali uporabe snovi kategorij 2 in 3.

(9) Učinkovitost odobrenih postopkov predelave živalskih stranskih proizvodov kategorije 1 je treba skupaj z njihovo varnostjo za zdravje živali in javno zdravje dokazati pristojnim organom v prvih dveh letih po začetku izvajanja postopka v vsaki zadevni državi članici s testiranjem v poskusnem obratu, kar predstavlja dopolnilni nadzorni ukrep k rednemu spremljanju parametrov predelave.

(3) SSC je 10. in 11. aprila 2003 izdal končno mnenje in poročilo o obdelavi živalskih odpadkov z visokimi temperaturami in z visokotlačno alkalno hidrolizo ter navodila o možnostih uporabe alkalne hidrolize in o tveganjih pri odstranjevanju snovi kategorij 1, 2 in 3 s tem postopkom.

(10) Zaradi odobritve predelave živalskih stranskih proizvodov kategorije 1 je primerno spremeniti poglavji II in III Priloge VI Uredbe (ES) št. 1774/2002.

(4) Evropska agencija za varno hrano (EFSA) je 26. in 27. novembra 2003 izdala mnenje o postopku visokotlačne hidrolize v bioplin (HPHB) z navodili o možnostih uporabe tega postopka in o tveganjih pri odstranjevanju snovi kategorije 1 s tem postopkom.

(11) Ukrepi, predvideni s to uredbo, so v skladu z mnenjem Stalnega odbora za prehransko verigo in zdravstveno varstvo živali –

(5) Skladno z mnenjema SSC bi lahko tako bilo poleg metod predelave, ki jih že predvideva Uredba (ES) št. 1774/2002, odobrenih še pet alternativnih postopkov za odstranjevanje in/ali uporabo živalskih stranskih

⁽¹⁾ UL L 273, 10.10.2002, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 668/2004 (UL L 112, 19.4.2004, str. 1).⁽²⁾ UL L 332, 28.12.2000, str. 91.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Obdelava in odstranjevanje snovi kategorije 1

1. Dovolj se uporaba postopka alkalne hidrolize, kot je opredeljen v Prilogi I, in postopka visokotlačne hidrolize v bioplin, kot je opredeljen v Prilogi III, in ju lahko odobri pristojni organ za obdelavo in odstranjevanje snovi kategorije 1.

2. Dovolj se uporaba postopka proizvodnje biodizla, kot je opredeljen v Prilogi IV, in ga lahko odobri pristojni organ za obdelavo in odstranjevanje snovi kategorije 1, razen za snovi iz člena 4(1)(a)(i) in (ii) Uredbe (ES) št. 1774/2002.

Snovi živalskega izvora iz člena 4(1)(a)(ii) se lahko uporabi za ta postopek pod pogojem, da:

- (a) so bile živali ob zakolu mlajše od 24 mesecev; ali
- (b) so bile živali podvržene laboratorijskemu preskušanju na prisotnost TSE v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001⁽¹⁾, rezultati testiranja pa so bili negativni.

Pristojni organ lahko ta postopek odobri tudi za obdelavo in odstranjevanje vseh predelanih živalskih maščob kategorije 1.

Člen 2

Obdelava in uporaba ali odstranjevanje snovi kategorij 2 in 3

Dovolj se uporaba postopkov alkalne hidrolize, visokotlačne visokotemperaturne hidrolize, visokotlačne hidrolize v bioplin, proizvodnje biodizla in Brookesovega uplinjanja, kot so opredeljeni v tem zaporedju v prilogah I do V, in jih lahko odobri pristojni organ za obdelavo in uporabo ali odstranjevanje snovi kategorij 2 in 3.

Člen 3

Pogoji za izvajanje postopkov, definiranih v prilogah I do V

Pristojni organ po odobritvi postopka odobri obrate, ki lahko izvajajo enega od postopkov, opisanih v prilogah I do V, če ti obrati izpolnjujejo tehnične zahteve in parametre iz ustrezne priloge ter pogoje, določene v Uredbi (ES) št. 1774/2002, kar

⁽¹⁾ UL L 147, 31.5.2001, str. 1.

pa ne velja za tehnične zahteve in parametre, določene v tej uredbi, ki se nanašajo na druge postopke. V ta namen mora odgovorna oseba obrata pristojnemu organu dokazati, da obrat izpolnjuje vse tehnične zahteve in parametre, določene v ustrezni prilogi.

Člen 4

Označevanje in nadaljnje odstranjevanje ali uporaba pridobljenih snovi

1. Pridobljene snovi je treba trajno označiti z vonjem, kjer je tehnično izvedljivo, v skladu s točko 8 poglavja I Priloge VI k Uredbi (ES) št. 1774/2002.

Vendar takšno označevanje ni potrebno v primerih, ko so stranski proizvodi, ki se predelujejo, izključno snovi kategorije 3 in ko pridobljene snovi niso namenjene odstranjevanju kot odpadek.

2. Snovi, pridobljene v obdelavi snovi kategorije 1, se odstranijo kot odpadek:

- (a) s sežiganjem ali sosežiganjem v skladu z določbami Direktive 2000/76/ES o sežiganju odpadkov;
- (b) z zakopavanjem na odlagališču, odobrenem z Direktivo Sveta 1999/31/ES o odlaganju odpadkov na odlagališčih⁽²⁾; ali
- (c) z nadaljnjo predelavo v obratu za proizvodnjo bioplina in z odstranjevanjem presnovnih ostankov, kot je predvideno v točkah (a) ali (b).

3. Snovi, pridobljene v obdelavi snovi kategorij 2 in 3, se:

- (a) odstranijo kot odpadek, kot je predvideno v drugem odstavku;
- (b) nadalje predelajo v derivate maščobe za uporabo, navedeno v členu 5(2)(b)(ii) Uredbe (ES) št. 1774/2002, brez predhodne uporabe metod predelave 1 do 5; ali
- (c) neposredno uporabijo, predelajo ali odstranijo, kot je predvideno v členu 5(2)(c)(i), (ii) in (iii) Uredbe (ES) št. 1774/2002, brez predhodne uporabe metode predelave 1.

4. Odpadki, kot so na primer gošča, vsebina filtrov, pepel ali presnovni ostanki, ki nastajajo pri proizvodnem postopku, se odstranijo, kot je predvideno v točkah (a) ali (b) odstavka 2.

⁽²⁾ UL L 182, 16.7.1999, str. 1.

Člen 5

Dodatni nadzor nad začetnim izvajanjem

1. Naslednje določbe se uporabljajo prvi dve leti izvajanja v vsaki državi članici naslednjih postopkov obdelave živalskih stranskih proizvodov iz člena 4 Uredbe (ES) št. 1774/2002:

- (a) alkalne hidrolize, kot je opredeljena v Prilogi I;
- (b) visokotlačna hidroliza v bioplin, kot je opredeljena v Prilogi III; in
- (c) proizvodnja biodizla, kot je opredeljena v Prilogi IV.

2. Upravljavec ali izvajalec postopka v vsaki državi članici pooblasti poskusni obrat, kjer bodo vsaj enkrat letno opravljene testi za ponovno potrditev učinkovitosti postopka ob upoštevanju zdravja živali in javnega zdravja.

3. Pristojni organ zagotovi, da:

- (a) se v poskusnem obratu opravijo ustrezni testi snovi, ki nastanejo v raznih fazah obdelave, kot so tekoči ali trdni ostanki, in vseh plinov, ki nastanejo med postopkom;
- (b) uradni nadzor poskusnega obrata zajema tudi mesečne preglede obrata in preverjanje uporabljenih parametrov in pogojev predelave.

Ob koncu vsakega leta med tema dvema letoma pristojni organ poroča Komisiji o rezultatih nadzora in o vseh operativnih težavah, na katere je naletel.

Člen 6

Sprememba Priloge VI Uredbe (ES) št. 1774/2002

Poglavji II in III Priloge VI Uredbe (ES) št. 1774/2002 se spremenita:

1. Na koncu številke 4 točke B poglavja II se doda naslednji stavek:

„Snovi, pridobljene v predelavi snovi kategorije 1, pa se lahko predelajo v obratu za pridobivanje bioplinov pod pogojem, da se je predelava izvedla v skladu z alternativno metodo, odobreno v skladu s členom 4(2)(e), in, če ni določeno drugače, je del te alternativne metode tudi proizvodnja bioplina, pridobljene snovi pa se odstranijo v skladu s pogoji, določenimi za to alternativno metodo.“

2. Na koncu poglavja III se doda naslednji stavek:

„Za nadaljnjo predelavo živalskih maščob, pridobljenih iz snovi kategorije 1, pa se lahko uporabljajo ostali postopki pod pogojem, da so odobreni kot alternativna metoda s členom 4(2)(e).“

Člen 7

Začetek veljavnosti in uporabnost

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se najkasneje od 1. januarja 2005.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 19. januarja 2005

Za Komisijo
Markos KYPRIANOU
Član Komisije

PRILOGA I

POSTOPEK ALKALNE HIDROLIZE

1. Alkalna hidroliza pomeni obdelavo živalskih stranskih proizvodov pod naslednjimi pogoji:
 - (a) raztopina natrijevega hidroksida (NaOH) ali kalijevega hidroksida (KOH) (ali kombinacija obeh) se uporablja v količini, ki zagotavlja približno molarno ekvivalenco teži, vrsti in sestavi živalskih stranskih proizvodov, ki so namenjeni predelavi.

V primeru visokega deleža maščob v živalskih stranskih proizvodih, ki nevtralizirajo baze, se dodatek baze prilagodi dejanski vsebnosti maščob v snovi;
 - (b) živalski stranski proizvodi in alkalna mešanica se segrejejo do temperature sredice najmanj 150 °C pri (absolutnem) tlaku najmanj 4 barov:
 - (i) neprekinjeno najmanj tri ure;
 - (ii) neprekinjeno najmanj šest ur v primeru obdelave živalskih stranskih proizvodov iz člena 4(1)(a)(i) in (ii) Uredbe (ES) št. 1774/2002. Vendar se lahko snovi živalskega izvora iz člena 4(1)(a)(ii) se lahko predela v skladu s točko 1(b)(i) pod pogojem, da:
 - so bile živali ob zakolu mlajše od 24 mesecev, ali
 - so bile živali podvržene laboratorijskemu preskušanju na prisotnost TSE v skladu z Uredbo (ES) št. 999/2001, rezultati testiranja pa so bili negativni; ali
 - (iii) neprekinjeno vsaj eno uro v primeru živalskih stranskih proizvodov, ki jih sestavljajo izključno snovi iz rib ali perutnine;
 - (c) postopek poteka v serijah, snov v posodi pa se stalno premešava;
 - (d) živalski stranski proizvodi se obdelujejo tako, da so istočasno izpolnjene zahteve za razmerje med časom, temperaturo in tlakom.
2. Živalski stranski proizvodi se postavijo v posodo iz jeklene zlitine. Izmerjene količine luga se dodajo bodisi v trdni obliki, bodisi kot raztopina, kot je navedeno v točki 1(a). Posoda se zapre, njena vsebina pa se segreje v skladu s točko 1(b). Fizična energija, ki nastane z neprestanim črpanjem, stalno premešava tekoče snovi v posodi, s čemer pospešuje proces predelave vse dokler tkivo ni raztopljeno, kosti in zobje pa zmehčani.
3. V nadaljevanju zgoraj opisane predelave se lahko pridobljene snovi predelajo v obratu za pridobivanje bioplinov, pod pogojem, da:
 - (a) poteka v obratu za pridobivanje bioplinov predelava snovi iz člena 4(1)(a) in (b) Uredbe (ES) št. 1774/2002 in tam pridobljenih proizvodov na istem mestu in v zaprtem sistemu kot postopek, opisan v točkah 1 in 2 zgoraj;
 - (b) je na voljo ustrezen sistem čiščenja plinov, ki preprečuje onesnaženje bioplina z beljakovinskimi ostanki;
 - (c) se bioplin hitro sežge pri temperaturi najmanj 900 °C, čemur sledi hitro ohlajanje („gašenje“).

PRILOGA II

POSTOPEK VISOKOTLAČNE VISOKOTEMPERATURNE HIDROLIZE

1. Visokotlačna visokotemperaturna hidroliza pomeni obdelavo živalskih stranskih proizvodov pod naslednjimi pogoji:
 - (a) živalski stranski proizvodi se najmanj 40 minut neprekinjeno segrevajo do temperature sredice najmanj 180 °C pri (absolutnem) tlaku najmanj 12 barov, pri čemer poteka segrevanje s posrednim uvajanjem pare v biolitični reaktor;
 - (b) postopek poteka v serijah, snov v posodi pa se stalno premešava;
 - (c) živalski stranski proizvodi se obdelujejo tako, da so istočasno izpolnjene zahteve za razmerje med časom, temperaturo in tlakom.
2. Osnova tehnologije je visokotlačni visokotemperaturni parni reaktor. Pri visokih tlakih in temperaturah pride do pojava hidrolize, ki razbija dolge verige molekul organskih snovi na krajše verige.

Živalski stranski proizvodi, vključno s celimi živalskimi trupi, se postavijo v posodo („biolitični reaktor“). Posoda se zapre, njena vsebina pa se segreje v skladu s točko 1(a). V ciklusu izsuševanja se uparjena voda kondenzira in se lahko uporabi za druge namene ali pa se zavrže. Vsak ciklus v reaktorju traja približno 4 ure.

PRILOGA III

POSTOPEK VISOKOTLAČNE HIDROLIZE V BIOPLIN

1. Postopek visokotlačne hidrolize v bioplin pomeni obdelavo živalskih stranskih proizvodov pod naslednjimi pogoji:
 - (a) živalski stranski proizvodi se najprej predelajo ob uporabi metode predelave 1 v predelovalnem obratu, odobrenem z Uredbo (ES) št. 1774/2002;
 - (b) temu postopku sledi obdelava razmaščene snovi pri temperaturi najmanj 220 °C najmanj 20 minut pri (absolutnem) tlaku najmanj 25 barov, pri čemer poteka segrevanje v dveh korakih, najprej z neposrednim vbrizgavanjem pare, temu pa sledi posredno segrevanje v koaksialnem izmenjevalniku toplote;
 - (c) postopek poteka v serijah ali neprekinjeno, snov pa se stalno premešava;
 - (d) živalski stranski proizvodi se obdelujejo tako, da so istočasno izpolnjene zahteve za razmerje med časom, temperaturo in tlakom; in
 - (e) pridobljeno snov se zmeša z vodo in se brez prisotnosti zraka fermentira v reaktorju za pridobivanje bioplinov (predelava v bioplin).
2. V primeru obdelave živalskih stranskih proizvodov kategorije 1:
 - (a) poteka celoten postopek na istem mestu in v zaprtem sistemu;
 - (b) se bioplin, ki nastaja med postopkom, hitro sežge v istem obratu pri temperaturi najmanj 900 °C, čemur sledi hitro ohlajanje („gašenje“), pri čemer mora biti na voljo ustrezen sistem čiščenja plinov, ki preprečuje onesnaženje bioplina z beljakovinskimi ostanki ali s plini, nastalimi pri njegovem sežigu.
3. Postopek je namenjen predelavi snovi, ki pridejo iz običajnih kafilerij, v katerih uporabljajo metodo predelave 1. Te snovi se obdeluje v skladu s točko (1)(b), naknadno zmeša z vodo in podvrže fermentaciji v bioplin.

PRILOGA IV

POSTOPEK PROIZVODNJE BIODIZLA

1. Proizvodnja biodizla pomeni obdelavo maščobnih frakcij živalskih stranskih proizvodov (živalske maščobe) pod naslednjimi pogoji:
 - (a) maščobne frakcije živalskih stranskih proizvodov se najprej predela:
 - (i) z metodo predelave 1 iz poglavja III Priloge V Uredbe (ES) št. 1774/2002 za snovi kategorije 1 ali 2; in
 - (ii) s katero koli od metod predelave 1 do 5 ali 7, v primeru snovi, pridobljenih iz rib, pa z metodo 6, iz poglavja III Priloge V Uredbe (ES) št. 1774/2002 za snovi kategorije 3;
 - (b) predelana maščoba je ločena od beljakovin, netopne nečistoče so odstranjene do ravni pod 0,15 utežnih %, potem pa je podvržena esterifikaciji in transesterifikaciji. Za predelane maščobe kategorije 3 esterifikacija ni zahtevana. Za postopek esterifikacije se pH z dodajanjem žveplove kisline (H_2SO_4 ; 1,2–2 molarna) ali ekvivalentne kisline zniža pod 1, mešanica pa se med intenzivnim mešanjem dve uri segreva do 72 °C. Transesterifikacija se izvaja z zviševanjem pH na okrog 14 z uporabo 15 % kalijevega hidroksida (KOH; 1–3 molaren) ali ekvivalentnega luga pri 35 °C do 50 °C najmanj 15 do 30 minut. Transesterifikacija se izvede pod zgoraj opisanimi pogoji dvakrat z uporabo vedno sveže bazične raztopine. Temu sledi rafinacija proizvodov, ki vključuje vakuumsko destilacijo pri 150 °C, proizvod le-te pa je biodizel;
 - (c) v primeru, ko je biodizel proizvod obdelave snovi kategorije 1, mora biti na voljo ustrezen sistem čiščenja plinov, s katerim se preprečijo možne emisije nezgorelih beljakovinskih ostankov med zgorevanjem biodizla.
2. Živalska maščoba se predeluje za proizvodnjo biodizla, ki ga tvorijo metil estri maščobnih kislin. To se doseže s tem, da je maščoba podvržena esterifikaciji in /ali transesterifikaciji. Naknadna rafinacija proizvodov vključuje vakuumsko destilacijo, pri kateri se tvori biodizel, ki se uporablja kot gorivo.

PRILOGA V

BROOKESOV POSTOPEK UPLINJANJA

1. Brookesov postopek uplinjanja pomeni obdelavo živalskih stranskih proizvodov pod naslednjimi pogoji:
 - (a) pozgorevalna komora je ogrevana z naravnim plinom;
 - (b) primarna komora uplinjevalnika se napolni z živalskimi stranskimi proizvodi in vrata se zaprejo. Primarna komora nima gorilcev in je namesto s toplotnim prenosom ogrevana s prevajanjem toplote iz pozgorevalne komore, ki se nahaja pod njo. Zrak prihaja v primarno komoro samo skozi tri vstopne ventile, ki so vgrajeni na glavnih vratih, da povečuje učinkovitost procesa;
 - (c) živalski stranski proizvodi se uparijo v kompleksne ogljikovodike, nastali plini pa potujejo iz primarne komore skozi ozko odprtino na vrhu zadnje stene do mešalnih in drobilnih con, kjer se razbijejo na sestavne elemente. Na koncu plini potujejo v pozgorevalno komoro, kjer se ob prebitku zraka sežgejo z naravnim plinom iz plinskega gorilca;
 - (d) vsaka predelovalna enota ima za primer okvare gorilca ali ventilatorja dva gorilca in dva sekundarna zračna ventilatorja. Sekundarna komora je zasnovana tako, da omogoča minimalni zadrževalni čas dveh sekund pri temperaturi najmanj 950 °C pri vseh pogojih zgorevanja;
 - (e) ko izstopni plini zapustijo drugo komoro, potujejo skozi barometrični dušilec na dnu ognjišča, ki jih ohlaja in redči z zrakom iz okolja, pri čemer ohranja stalen tlak v primarni in sekundarni komori;
 - (f) postopek je zaključen po 24 urah in vključuje nalaganje, predelavo in ohlajanje snovi ter odstranjevanje pepela. Na koncu ciklusa se preostali pepel vakuumsko izsesa iz primarne komore v zaprte vreče, ki se pred odvozom iz obrata za njihovo odstranitev zapečatijo.
 2. Postopek temelji na visokotemperaturnem izgorevanju pri prebitku kisika, pri čemer se organske snovi oksidirajo v CO₂, NO₂ in H₂O. Serijski postopek se uporablja ob podaljšanju zadrževalnega časa za živalske stranske proizvode na okrog 24 ur. Izvor toplote je sekundarna komora, ogrevana z naravnim plinom, ki se nahaja pod primarno komoro (v kateri se nahaja tkivo, namenjeno predelavi). Plini, ki nastajajo med procesom zgorevanja, vstopajo v sekundarno komoro, kjer se nadalje oksidirajo. Plinski tok ima minimalni zadrževalni čas dve sekundi pri priporočeni temperaturi 950 stopinj Celzija. Nato plini potujejo skozi „barometrični dušilec“, kjer se mešajo z zrakom iz okolja.
 3. Uplinjanje drugih snovi razen živalskih stranskih proizvodov ni dovoljeno.
-